

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**CULTURA, UNIVERSITAT I
DRET**

Coordinació: BUSQUETA RIU, JUAN JOSE

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	CULTURA, UNIVERSITAT I DRET			
Codi	12362			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Màster Universitari en Identitat Europea Medieval	1	OBLIGATÒRIA	Virtual
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	5			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3.5	1.5	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	BUSQUETA RIU, JUAN JOSE			
Departament/s	HISTÒRIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Hores d'estudi: 125h.			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	castellano			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
BUSQUETA RIU, JUAN JOSE	joan.busqueta@udl.cat	2	<p>GENER: 13,16,18,20 i 21</p> <p>Els dies 13,16,18 i 20 de 17h. a 19h.</p> <p>El dia 21 (dissabte) de 11h. a 13h.</p> <p>Canals de comunicaci?: correu electr?nic, xat i videoconfer?ncia.</p>
FURRIOLS ESPONA, CLARA	clara.furriols@urv.cat	1	<p>GENER: 10 i 11 de 15 a 17,30h.</p> <p>Canals de comunicaci?: correu electr?nic, xat</p>
VARELA RODRÍGUEZ, MARIA ELISA	elisa.varela@udg.edu	2	<p>DESEMBRE: 5, 12, 14 i 19 de 18h. s 20,30h.</p> <p>Canals de comunicaci?: correu electr?nic, xat i videoconfer?ncia.</p>

Informació complementària de l'assignatura

La cultura és la base de la nostra civilització. Tractar d'entendre els significats diversos i manifestacions de la cultura medieval -de les cultures orals fins les escrites i visuals- ens obre les portes d'un món ben complex i familiar alhora, i ens condueix cap al desenvolupament de l'ensenyament medieval que culmina en la creació de les Universitats.

La formació de les monarquies cristianes medievals a Europa va tenir, en la seva base, un element jurídic molt destacat: l'anomenat "ius commune" sorgit de l'evolució i adaptació del dret romà juntament amb el dret feudal i el canònic. Es pretindrà conèixer els elements bàsics d'aquest procés.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Entendre el concepte de "cultura" a l'Edat Mitjana en les seves diverses manifestacions.
2. Analitzar el desenvolupament de la cultura oral a l'escrita.
3. Examinar l'evolució en l'ensenyament durant l'Edat Mitjana, dels monestirs a les universitats.
4. Conèixer els elements bàsics de la formació i evolució del Dret a l'Europa medieval.

Competències

Generals:

CG6: Posseir i comprendre coneixements que aporten una base o una oportunitat d'ésser originals en el desenvolupament i/o aplicació d'idees, freqüentment en un context de recerca.

Específiques:

CE1: REconèixer la existència dels debats historiogràfics en la investigació sobre l'Edat Mitjana

CE4: Avançar en el coneixement de les aportacions del període medieval en la construcció d'Europa.

CE6: Aplicar la interdisciplinarietat com a instrument vàlid i transversal que ens acosti a l'estudi de la identitat

medieval europea.

Transversals:

CT.5 Aplicar la perspectiva de gènere en les tasques pròpies de l'àmbit professional

Continguts fonamentals de l'assignatura

Cultura: professora Elisa Varela-Rodríguez

1. Tradicions orals
2. Cultura visual i escrita
3. Cultura monàstica

Dret: professora Clara Furriols Espona

1. El punt de partida: de l'Imperi Romà a les monarquies cristianes
2. El renaixement jurídic medieval: Bolonia i el "ius commune"
3. La recepció del "ius commune"

Universitat: professor Joan J. Busqueta Riu

1. El context: Orígens del món universitari a l'Europa medieval
2. Universitat i ciutat: vida quotidiana a les universitats medievals
3. Facultats i estudis

Eixos metodològics de l'assignatura

1. L'assignatura està conformada per 3 grans apartats: Cultura, Dret i Universitat
2. Cada apartat s'estructura en diferents blocs temàtics: Cultura (3), Dret (2) i Universitat (3)
 - 2.1 Presentació per part del professor de cadascun dels blocs (introducció i síntesi del tema)
 - 2.2 Comentaris i debat sobre els materials del dossier de bloc, a disposició de l'alumnat en el campus virtual (articles de lectura, comentaris de text i/o gràfics)
 - 2.3 Recapitulació i síntesi per part de professor/a i alumnes
3. Quant als apartats de Cultura i Universitat, els/les alumnes hauran de realitzar i entregar 4 treballs (4+4) consistents en comentaris de text o de lectures (ja s'especificarà per part del professorat)
4. Quant a l'apartat de Dret, els/les alumnes hauran de realitzar una prova (ja s'especificarà per part del professor)
5. Les classes/tutories se seguiran a través de les eines del xat o videoconferència del campus virtual.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

L'assignatura es divideix en tres apartats o fases:

1. Cultura, a càrrec de la professora Elisa Varela-Rodríguez

Desembre:

2. Dret, a càrrec del professora Clara Furriols Espona

Gener:

3. Universitat, a càrrec del professor Joan J. Busqueta Riu

Gener:

Sistema d'avaluació

Comentari de text i ressenya de l'apartat "Cultura".....40%

Comentaris de text i ressenya de l'apartat "Universitat".....40%

Prova de l'apartat "Dret".....20%

Bibliografia i recursos d'informació

Cultura i Universitat

J. M Abad, *Los primeros tiempos de la imprenta en España (c. 1471-1520)*, Madrid, 2003

M. Batjin, *La cultura popular en la Edad Media y en el Renacimiento. El contexto de François Rabelais*, Madrid, 2005

M. Bayern, *Historia de las Universidades*, Barcelona, 1978

I. Beceiro, *Libros, lectores y bibliotecas en la España medieval*, Murcia, 2007

P. Burcke, *Hablar y callar. Funciones sociales del lenguaje a través de la Historia*, Barcelona, 1996

G. R. Cardona, *Los lenguajes del saber*, Barcelona, 1994

G.R. Cadona, *Antropología de la escritura*, Barcelona, 1994

G. Cavallo, *Le biblioteche nel mondo antico e medioevale*, Roma-Bari, 1988

G. Cavallo, *Libri e lettori nel Medioevo. Guida storica e critica*, Bari, 1983

G. Cavallo (dir.), *Historia de la lectura en el mundo occidental*, Madrid, 1977

M.T. Clanchy, *From Memory to Written Record. England, 1066-1307*, Oxford, 1993

H. De Ridder-Symoens (dir.), *A History of the University in Europe: Universities in the Middle Ages*, Cambridge, 1992 (ed. en esp. Bilbao, 1994)

G. Duby, *Arte y sociedad en la Edad Media*, Madrid, 1998

- G. Duby. *El año mil. Una nueva y diferente visión de un momento crucial de la historia*, Barcelona, 1989U.
- U. Eco, *Art i bellesa en l'estètica medieval*, Barcelona, 1990
- U. Eco, *De los espejos y otros ensayos*, Barcelona, 2012
- M. Elíade, *Imágenes y símbolos*, Madrid, 1999
- J. Favier (dir.), *XIVe et XV siècles. Crisis et genèses*, Paris, 1996
- M. French, *Entre la voz y el silencio*, México, 2005
- E. Garín, *La educación en Europa, 1400-1600*, Barcelona, Crítica, 1987
- E. Garín, *Medioevo y Renacimiento*, Madrid, 2001
- A. Goodman, A.MacKay (dirs.), *The Impact of Humanism on Western Europe*, Londres, 1990
- A. Guriévich, *Las categorías de la cultura medieval*, Madrid, 1990
- J. Huizinga, *Homo ludens*, Madrid, 1968
- J. Hhuizinga, *El otoño de la Edad Media*, Madrid, 1988
- R. L. Kagan, *Universidad y sociedad en la España moderna*, Madrid, 1981
- M. Kaufhold (dir.), *Political Thought in the age of Scholasticism*, Leiden, 2004
- J. Le Goff, *Los intelectuales en la Edad Media*, Barcelona, 1999
- Le plaisir de l'art du Moyen Âge. Commande, production et réception de l'oeuvre d'art*. Mélanges en hommage à Xavier Barral i Altet, Paris, 2012
- D. Luscombe, *Medieval Thought*, Oxford, 1997
- L. Moulin, *La vie des étudiants au Moyen Âge*, Paris, 1991
- M. Mullett, *La cultura popular en la Baja Edad Media*, Barcelona, 1990
- W.J. Ong, *Oralidad y escritura. Tecnologías de la palabra*, México, 1997
- A. Petrucci, *Guida allo studio delle testimonianze scritte del Medioevo italiano*, Torino, 1992
- H. Rashdall, *The Universities of Europe in the Middle Ages*, 3 vols., Oxfor, 1936
- G. Steiner, *Lenguaje y silencio. Ensayos sobre la literatura, el lenguaje y lo inhumano*, Barcelona, 2000
- J. Verger, *Les universités au Moyen Âge*, Paris, 1973
- J. Verger, *L'essor des universités au XIIIe. siècle*, Paris, 1997
- J. Verger, *Gentes del saber en la Europa de finales de la Edad Media*, Madrid, 1999.

Dret

- C.A. Cannata, *Historia de la ciencia jurídica europea*, Madrid, 1996
- Z. Combalía, "La influencia del ius commune en la formación del derecho anglosajón", dins A. González-Varas (coord.), *El ius commune y la formación de las instituciones de Derecho Público*, Valencia, 2012, pp. 71-93
- A. Fernández-Barreiro, "Un derecho sin espacios: derecho romano, ius commune y derecho común europeo", *Anuario da Facultade de Dereito da Univ. da Coruña*, 8 (2004), pp.311-330

M. Lorente, J. Vallejo (coords.), *Manual de Historia del Derecho*, Valencia, 2012

G.F. Margadant, *La segunda vida del derecho romano*, México, 1986

G. F. Margadant, *Panorama de la Historia Universal del Derecho*, México, 2005

R. Morán, "El ius commune como antecedente jurídico de la Unión Europea", *Cuadernos de Historia del Derecho*, 12 (2005), pp. 99-123

A. Pérez Martín, "El ius commune: artificio de juristas", dins T. de Montagut (cur.), *Història del pensament jurídic. Curs 1996-1997 dedicat a la memòria del prof. Fco. Tomás y Valiente*, Barcelona, 1999 pp. 69-93

M.J. Roca, "La recepció del ius commune por el Tribunal Superior del Sacro Imperio Romano-Germánico", dins A. González-Varas (coord.), *El ius commune y la formación de las instituciones de Derecho Público*, Valencia, 2012, pp.27-71

P. G. Stein, *El Derecho romano en la historia de Europa. Historia de una cultura jurídica*, Madrid, 2001

M. Stolleis, "Europa como comunidad de Derecho", *Historia Constitucional*, 10 (2009), pp. 475-484